

Innhold

Forord	9
Kapittel 1	
Introduksjon	11
Hva er normalt – og hva er avvik?	12
Bakgrunn for boken	13
Å stå i en kryssild av forventninger	14
Standardbarn og standardbarnehagelærere?	15
Kapittel 2	
Dypdykk i historien	18
Normalitet – et komplekst begrep og fenomen	21
Skandinavisk versus amerikansk forståelse av normalitet	23
Kompensering som veien mot normalisering?	24
Normalitet i et bredt perspektiv	25
Normalitet i et samfunnsperspektiv	26
Behovet for å «fjerne avvik» versus behovet for å bli definert som normal	28
Når spesialistene bestemmer hva som er normalt/avvikende	28
Mangfold – den nye normaliteten?	29
Tidlig innsats	31
Sammenfatning	34
Kapittel 3	
Tidligere forskning knyttet til normalitet	35
Det normale barnet i barnehagen	35
Hvordan utvikler et barn seg?	36

«Det nye børnesyn»	38
Det kompetente, ønskverdige barnet	40
Sammenfatning	45

Kapittel 4

Livsverdenontologi og metoder	46
Fenomenologi, livsverdenfenomenologi og Merleau-Ponty	47
Den levde kroppen	49
Intersubjektivitet og mening	51
Dialog, forståelse og fordommer	52
Forventninger som inngang til forståelse	54
Metoder	55
Feltarbeidet	55
Analyseprosessen og tema som utkrystalliserte seg	56

Kapittel 5

Regulerte kropper	59
Disiplin, lydighet og tilpasning	59
Regler for urolige kropper	60
Barne- og ansattkropper må beherskes	63
Holde på de faste rammene	65
Rom for fleksibilitet	66
Barns forskjellighet krever fleksible holdninger	68
Forventninger til barn om å være fleksible	69
Sammenfatning	71

Kapittel 6

Å bli passe normal til skolestart	72
Barn må forberedes på en urettferdig verden	72
Barn behøver kompetanse for å mestre livet	73
Dilemma knyttet til hva som er «rett» måte å gjøre ting på	75
For store krav til barnehagebarn	77
Skoleklare kropper er også selvstendige	78
Ansvar for den selvstendige egenkroppen	80
Sammenfatning	81

Kapittel 7

Et annerledes barn – hvilket barn er det?	82
Barns og voksnes forventninger til Martin	83
Ansattes uttrykk for forventninger til aldersbestemt «normalutvikling» ..	87
Å være åpen for forskjellighet versus å «sette barn i bås»	89
Forventninger om å «fange opp» barns vansker	91
«Normaladferd» – viktige institusjonelle mål for barns utvikling	94
Sammenfatning	95

Kapittel 8

Barnehageansatte – mellom «barken og veden»?	96
Den rasjonelle ansattkroppen versus den emosjonelle	96
Institusjonelle forventninger versus faglig integritet	102
Ansatte – utsatt for dobbeltbinding?	104
Sammenfatning	105

Kapittel 9

Barns uttrykk for normalitet – på tvers av ansattes forventninger?	107
Barn uttrykker forventninger om solidaritet til hverandre	107
Kropper med motstand	111
Sammenfatning	117

Kapittel 10

Rasjonelle kropper	119
Det normale er å være rasjonell og fornuftig	120
Å regulere følelser og ta rasjonelle valg	123
Sammenfatning	129

Kapittel 11

Hva står på spill?	131
Fornuftsstemmen versus barns flerfoldige stemmer	131
Barns følelsesuttrykk versus kontroll	132
Barn skaper rom for følelser	135
Tilpasning versus rom for motstand	136
Når barns følelsesuttrykk oppfattes som motstand	137
Barns opposisjon mot normalitetsforventninger	138
Motstand eller tilpasning – en krevende balansegang	139
Makt og rom for motstand	140

Kompetente barn versus rom for sårbarhet	140
Individuelle barn versus fellesskap	142
Standardbarnet versus mangfoldighet	144
Sammenfatning	146
Kapittel 12	
Avslutning	147
Bevissthet om normalitet	147
Like barn får være en del av fellesskapet?	148
Det normale barnet er et rasjonelt barn?	148
Litteraturliste	150
Stikkord	162